

Česká školní inspekce

Plzeňský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Zbiroh, okres Rokycany

Muchova 556, 338 08 Zbiroh

Identifikátor školy: 600 071 618

Termín konání inspekce: 17. – 21. května 2004

Čj.:	d1-1064/04-1204
Signatura:	kd6ax108

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu ve školním roce 2003/2004
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce ve školním roce 2003/2004
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu ve školním roce 2003/2004

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Čtyřtřídní předškolní zařízení, ve kterém byla inspekce provedena, je od 1. ledna 2003 samostatným právním subjektem. Zřizovatelem je Město Zbiroh se sídlem Masarykovo náměstí 112, 338 08 Zbiroh. Výchovně-vzdělávací činnost mateřské školy je realizována dle doporučeného Rámcového programu pro předškolní vzdělávání (Č.j. 14 132/01-22, vydalo MŠMT, květen 2001). V současné době je zapsáno celkem 100 dětí, stanovená kapacita předškolního zařízení není překročena. Do mateřské školy jsou přijímány také děti z přílehlých obcí Drahnův Újezd, Líšná, Třebnuška, Lhota pod Račem, Cekov a Týček.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výchovně-vzdělávací činnost mateřské školy zajišťuje celkem osm pedagogických pracovníků. Všechny splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Jedna z učitelek a ředitelka absolvovaly vysokoškolské vzdělání na Pedagogické fakultě UK v Praze v oboru učitelství na mateřských školách. Ředitelka navíc vystudovala AMU v Praze - studijní obor dramatická výchova. Má tedy bohaté odborné znalosti, dlouholeté řídicí zkušenosti a praxi v oboru. Všechny pedagogické pracovníce jsou zaměstnány na plný pracovní úvazek. Rozpis jejich přímé výchovné práce však dostatečně nezohledňuje efektivitu souběžného působení v dopolední době řízených činností (tzv. „překrývání“ směny).

Organizační struktura zařízení je definována v „Organizačním řádu mateřské školy Zbiroh“. Přehledně deleguje povinnosti a kompetence zaměstnanců a stanovuje dokumentaci, kterou mají učitelky povinnost vést. Plynulý chod a provoz školy, podmínky přijímání dětí, práva a povinnosti rodičů apod. srozumitelně specifikuje „Vnitřní řád mateřské školy Zbiroh“. Ředitelka rovněž stanovila zástupkyni, která ji zastupuje v době nepřítomnosti na pracovišti a vymezila jí pracovní náplň a povinnosti.

Informační systém směrem k rodičům je založen na otevřené komunikaci. Aktivity školy (často v součinnosti s rodičovskou veřejností) jsou bohaté a nápadité. Informace uvnitř pracoviště jsou předávány zejména v pravidelném denním kontaktu personálu s ředitelkou. Přenos informací probíhá také v rámci pedagogických rad a provozních porad. Pořizované písemné záznamy z jejich jednání jsou vypovídající. Provozní porady řeší záležitosti provozu a chodu školy, pedagogické otázky odborné. Dle doložených zápisů často převládá v pedagogických radách spíše náplň organizačního rázu a menší prostor je pak věnován otázkám odborným. Metodické vedení učitelek je z průběhu a programu pedagogických rad také málo patrné.

V oblasti vedení zaměstnanců a řízení právního subjektu uplatňuje ředitelka spíše liberální styl. Průběžné kontroly provozu, které vykonává, nejsou písemně dokladovány. Zpracovány jsou pouze záznamy z hospitační činnosti. Ředitelka je na vysoké profesní úrovni a dokáže postihnout kvalitu pedagogického procesu. Přesto závěry z provedených hospitací vyznívají většinou pouze pozitivně a pochvalně. Zápisy u jednotlivých učitelek jsou si často velmi podobné. Postrádají konkrétní pojmenování případných negativ i výraznější metodická doporučení. Současně tím pozbývají stimulační i hodnotící charakter. Všestranně kladná zjištění ředitelky se v některých případech odlišovala od zjištění inspekce.

Dle požadavku Rámcového programu pro předškolní vzdělávání začíná mateřská škola postupně pracovat s náročnou oblastí sebehodnocení. K dispozici má zpracovanou analýzu výchovně-vzdělávacího procesu ve školním roce 2002/2003. Podrobně hodnotí jednotlivé oblasti (organizační, výchovnou, řídicí, kooperativní a materiálně-technickou), ve kterých opět převažují pozitivní zjištění. Ojedinelá negativa se týkají formy zpracování Školního vzdělávacího programu pro rok 2002/2003, který se v praxi neosvědčil nebo záležitostí vybavení školní zahrady.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je dlouhodobě intenzivní a systematické. V této oblasti je vedení ředitelky přiměřeně důsledné i účinné. Témata seminářů směřují k obohacení a zvyšování kvality předškolního vzdělávání. Uplatňování inovačních prvků v praxi bylo v době konání inspekce často a výrazně patrné. Pro potřeby samostudia je vhodně vybavena a odbornou literaturou průběžně doplňována učitelská knihovna.

Personální podmínky mateřské školy jsou celkově velmi dobré. Potřebné je zkvalitnění hospitačního systému a důslednější přístup v metodickém vedení učitelek.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Mateřská škola sídlí v účelovém objektu pavilónového typu. Její čtyři třídy se nacházejí ve dvou budovách, vždy v přízemí a v patře. Jsou zpravidla rozděleny na část herní (s kobercem) a pracovní (stolky, židle). Přiléhají k nim skladovací prostory, kabiny, šatny dětí a hygienická zařízení. Samostatné zázemí má také personál (ředitelna, kancelář, toalety, šatny atd.). Prostorové podmínky mateřské školy jsou optimální. Velká plocha tříd umožňuje provádět zde rozličné herní i pohybové činnosti. Nábytek, kterým jsou třídy vybaveny je většinou starší, ale dosud funkční. Nově byly pořízeny některé tzv. hrací koutky. Hračky, výtvarný materiál a další potřebné pomůcky jsou umístěny tak, aby byly dětem snadno dostupné. Patřičný je výběr větších i menších variabilních stavebnic, skládanek, dopravních prostředků, loutek, podnětných pomůcek pro pohybové a hudební činnosti, dramatickou výchovu apod. Nabídka didaktických materiálů včetně audiovizuální techniky je přiměřená a dostatečná. Ve výzdobě interiéru školy (především v jednom z pavilónů) převažují nápadité, tvořivě zpracované práce dětí. Jsou rozmístěny v prostoru, působí velice originálně a výrazně přispívají k estetice a útulnosti prostředí.

Příjemný vzhled má i školní zahrada. Obklopuje budovu školy a umožňuje trávit zde s dětmi rekreační pobyt. K tomuto účelu je zatím vybavena v menší míře, avšak rozsáhlá obnova právě probíhá a její dokončení je v plánu pro nadcházející období.

Současné materiálně-technické podmínky mateřské školy jsou velmi dobré a umožňují plnit zvolený vzdělávací program.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací program

Mateřská škola si v souladu s doporučeným Rámcovým programem pro předškolní vzdělávání zpracovala kvalitní školní vzdělávací program. Je modifikován do třídních programů zahrnujících témata, záměry i obsah činností předškolního vzdělávání.

Vzdělávací program je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

V mateřské škole je vedena povinná dokumentace (Evidenční listy, Rozhodnutí o přijetí dítěte do mateřské školy, Přehledy docházky dětí) včetně dokumentace prokazující naplňování programu (Školní vzdělávací program, týdenní plány, Přehledy výchovné práce).

Vedení povinné a ostatní dokumentace zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

Kontrola plnění vzdělávacího programu je prováděna při hospitační činnosti, případně konzultována v rámci jednání pedagogických rad. Ředitelka zpracovává analýzu činnosti školy, která se touto oblastí zabývá.

Systém kontroly naplňování vzdělávacích programů je účinný.

Škola respektuje individuální potřeby dětí (zájmy, jídlo, pití, spánek apod.). Organizace denního programu a jednotlivých činností je přirozeně volná. V průběhu ranních her ve všech třídách velmi dobře funguje skupinové podávání svačiny. Děti mají libovolný výběr nápoje, druhu ovoce, zeleniny či velikosti porce. V době konání inspekce trávily dostatečně dlouhý čas venku a rovněž byla zachována rovnováha spontánních a řízených aktivit. Až na výjimky (neúměrná délka řízených činností) odpovídaly emocionálním, poznávacím, sociálním a vývojovým zvláštnostem předškolního věku.

Organizace výchovně-vzdělávacích činností odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Inspekci byla sledována výchovně-vzdělávací práce s dětmi ve všech třídách, celkem u sedmi učitelek. Kvalita pedagogického procesu byla v jednotlivých pavilonech rozdílná.

Spontánní činnosti

Pavilon 2. a 3. třídy

V těchto třídách nedošlo vždy k dostatečnému využití materiálních možností a nebylo tak vytvořeno odpovídající herní prostředí. Nabídka postrádala větší pestrost. Málo podnětná motivace se následně odrážela v projevech dětí. Mezi činnostmi často přebíhaly, nedokázaly se do nich plně zabrat, ve svých projevech byly občas hlučné. Vzhledem k tomu, že se jednalo o mladší věkovou skupinu, probíhaly spontánní aktivity většinou individuálně či ve dvojicích. Nebyla pozorována souvislá, bohatě rozvinutá hra. Pouze některé učitelky se důsledně snažily podněcovat její smysluplnost a tvořivost s prvky rozvoje fantazie či vzájemné spolupráce.

Spontánní výchovně-vzdělávací činnosti byly v pavilonu 2. a 3. třídy celkově na dobré úrovni.

Pavilon 4. a 5. třídy

Prostředí zde více motivovalo k pestrým aktivitám. Námětové hry byly tvořivé a kooperativní. Patrná byla možnost seberealizace a sociálního rozvoje dětí. Část činností se vhodně orientovala na rozvoj pohybových dovedností, jemné či hrubé motoriky. Přístup učitelek se vyznačoval důsledností a přiměřenou náročností. Promyšlené metodické vedení pozitivně ovlivňovalo přátelskou atmosféru tříd, vzájemných vztahů a komunikace. Ukončení spontánních činností působilo nenásilně a z projevů dětí bylo patrné, že jejich potřeba hry byla naplněna.

V pavilonu 4. a 5. třídy byly spontánní výchovně-vzdělávací činnosti na velmi dobré úrovni.

Řízené činnosti

Pavilon 2. a 3. třídy

V důsledku mělké, povrchní a málo podnětné motivace se některým učitelkám nepodařilo dostatečně děti zaujmout. Nižší promyšlenost přípravy se projevila i v minimálním využití názorných pomůcek. Dalšími nedostatky byla převaha slovních metod, neúměrná délka činností, chybějící gradace a neúčinná aktivizace. V těchto případech děti postupně ztrácely pozornost a jejich spontánnost přerostla v nekázeň s nepřiměřenou hlučností. Pozitivem v jedné ze tříd byla netradiční forma pohádky, velmi pěkně doplněná hudebním doprovodem s písněmi. Ve druhé třídě učitelka vhodně využila zajímavou, pro děti lákavou smyslovou hru.

Další sledované činnosti byly již promyšlenější a měly patřičný spád. Jako vhodná motivace působily např. společné denní rituály či prvky jednoduché pantomimy. Učitelky také používaly množství netradičních a podnětných pomůcek. Jejich vhodně formulované otázky vedly děti k přemýšlení a rozvoji fantazie. Přestože byly tyto aktivity velmi dobře připravené, jejich průběh někdy zbytečně selhával na nekázní.

Průběh a kvalita řízených výchovně-vzdělávacích činností byla celkově dobrá.

Pavilon 4. a 5. třídy

Příkladným způsobem přistupovaly učitelky k předškolnímu vzdělávání zejména v 5. třídě. V kvalitně propracovaném a činnostně propojeném výchovně-vzdělávacím bloku byly děti zcela získány pro aktivní spolupráci. Jejich osobnost tak byla kultivována v oblasti sociální, estetické, poznávací, řečové, pohybové a další. Organizace využívala skupinové formy práce, hlavní těžiště spočívalo v uplatňování metod dramatické výchovy. Jedna z učitelek pracovala vynikajícím způsobem s hudební a výtvarnou složkou. Její citlivě zpracovaný, gradující příběh dokázal děti udržet v plné aktivitě a pozornosti. Jednotlivé části činnosti na sebe přirozeně a logicky navazovaly, vyplývaly jedna z druhé. Příprava a realizace denního programu byla neobyčejně dobrá, na profesionální úrovni a byla hodnocena jako vynikající. Další a rovněž kvalitní činnost vycházela ze zájmu dětí o živou přírodu a zvířata. Využívala zajímavé, pro děti lákavé a netradiční objekty – želvy z terária.

Ve 4. třídě je pravidelně zařazován denní rituál, při kterém učitelka vhodně evokuje pojmové, slovně-logické myšlení. I zde využila účinnou vnitřní motivaci k aktivizaci a spolupráci dětí. Řízené činnosti byly opět velmi dobře promyšlené, měly širokou náplň a sledovaly všestranný rozvoj dítěte. Pozitivním jevem bylo zařazování problémových otázek směřujících ke kultivovanému vyjadřování. Použité metody a formy práce vedly k získávání dovedností či znalostí hrou, přímou zkušeností a prožitkem.

Kvalitní práce učitelek v tomto pavilonu vychází z progresivních přístupů, z činnostního a prožitkového učení a osobnostně orientovaného modelu předškolního vzdělávání.

Průběh a kvalita řízených výchovně-vzdělávacích činností byla celkově velmi dobrá.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Tím, že škola vytváří kvalitní podmínky pro spontánní pohybové aktivity, přiměřeně náročné vycházky apod. je vynikajícím způsobem podněcován pohybový rozvoj. Děti mají osvojeny i základní grafomotorické dovednosti. Zvládají prostorovou orientaci, přirozeně se pohybují v prostředí mateřské školy. Velmi dobrá je úroveň myšlenkových operací a poznatků, což dokládá, že jsou na děti v této oblasti kladeny odpovídající nároky. V důsledku přirozené organizace tzv. režimových momentů (činnosti v umývárně, v šatně, na toaletách apod.) jsou děti hodně samostatné a soběstačné. Zařazováním průběžných svačin zvládají bez potíží sebeobslužné dovednosti. V menší míře jsou v některých třídách upevňovány zdvořilostní návyky (poděkování atd.) včetně ohleduplnosti ve vzájemných vztazích.

Výrazně podnětné a estetické je prostředí v 5. třídě. Výtvarný projev dětí je zde na vysoké úrovni. Zvládají množství technik, velké plochy i rozličné formáty papíru, mají bohatou obrazotvornost. Kvalitní úroveň byla zaznamenána rovněž ve vedení hudebních činností.

Na základě výše uvedených zjištění byly průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce hodnoceny v jednotlivých pavilonech 1x jako dobré a 1x jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje ve Zřizovací listině jsou v souladu s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Mateřské školy Zbiroh, okres Rokycany č.j. 2118/2002 vydalo Město Zbiroh dne 24. října 2002 s účinností od 1. ledna 2003
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. ŠMS/3279/02 ze dne 13. prosince 2002 vydal Krajský úřad Plzeňského kraje s účinností od 1. ledna 2003
3. Výkaz o mateřské škole Škol (MŠMT) V 1-01 dle stavu k 30. září 2003 ze dne 2. října 2003
4. Rozhodnutí o přijetí dítěte do mateřské školy ve školním roce 2003/2004 vydaná ředitelkou školy
5. Evidenční listy dětí zapsaných v mateřské škole - školní rok 2003/2004
6. Školní vzdělávací program, třídní programy - školní rok 2003/2004
7. Kapacitní listina (udělení výjimky z počtu dětí ve třídě) – školní rok 2003/2004 č.j. 204/03 ze dne 30. září 2003 stanovená ředitelkou školy
8. Jmenování do funkce ředitelky Mateřské školy Zbiroh, okres Rokycany ze dne 2. září 1991, vydal Školský úřad Rokycany
9. Rozpis pracovní doby učitelek platný pro školní rok 2003/2004 stanovený ředitelkou školy
10. „Organizační řád Mateřské školy Zbiroh“ platný od 1. ledna 2004 zpracovaný ředitelkou školy
11. „Vnitřní řád Mateřské školy Zbiroh“ zpracovaný ředitelkou školy
12. Stanovení zástupkyně ředitelky mateřské školy a jejích povinností ze dne 1. ledna 2004 s účinností od 1. ledna 2004

13. Zápisy z hospitační činnosti - školní rok 2002/2003, 2003/2004
14. Zápisy z pedagogických rad a provozních porad - školní rok 2002/2003, 2003/2004
15. Analýza výchovně-vzdělávací práce – školní rok 2002/2003
16. Výroční zpráva Mateřské školy Zbiroh - školní rok 2002/2003
17. Kritéria nenárokových složek platu – platná pro školní rok 2003/2004
18. Přehled výchovné práce – všechny třídy, školní rok 2003/2004
19. Odklad školní docházky ve školní roce 2003/2004 (10x)
20. Přehled denní docházky dětí – všechny třídy, září 2003 – květen 2004
21. Přehled dalšího vzdělávání učitelek – od školního roku 1996/1997 do současnosti

ZÁVĚR

Personální podmínky mateřské školy jsou mimořádně dobře zabezpečeny a umožňují naplňovat záměry předškolního vzdělávání. Organizace provozu zařízení je přizpůsobena potřebám dětí a jejich rodičů. Péče o zvyšování odborného růstu pedagogických pracovníků je příkladná. Metodické vedení učitelek postrádá důslednější předávání odborných znalostí i zkušeností ředitelky. Její odborný potenciál tak není plně využit.

Ve spolupráci se zřizovatelem jsou průběžně doplňovány a inovovány hračky, učební pomůcky i další materiální vybavení mateřské školy. Zejména v jedné z budov působí tvořivá výzdoba interiéru velice příjemným a estetickým dojmem.

Pedagogický proces pozitivně ovlivnilo klidné a přátelské klima školy. Přesto se celková úroveň kvality předškolního vzdělávání v jednotlivých pavilonech odlišovala. V organizaci, metodách a formách práce 4. a 5. třídy odpovídajícím způsobem převažovala orientace na přirozené formy učení. Příznivě působily aktivity využívající tvořivou dramaturgii či různé netradiční pomůcky. V pavilonu 2. a 3. třídy byla podnětnost a efektivita forem odborné práce učitelek nižší. V důsledku toho mnohdy převládla nesoustředěnost dětí a nezájem o společnou činnost.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Hana Ratzová	Hana Ratzová v. r.
Členové týmu	Bc. Eva Brabcová	Brabcová v. r.
	Helena Pojarová	
	Jana Bradová	

V Domažlicích dne 25. června 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 14. července 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr., MgA. Marie Holečková

Jaroslava Horázná v. r. v zast.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI, Branská 5, 344 Domažlice. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	16. srpna 2004	d1-1064/04-1204
Zřizovatel	16. srpna 2004	d1-1064/04-1204
Rada školy	-	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.